

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetemi tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Rabok vagy szabadok legyünk-e?

(—b) Az álló víz megposhad és miazmákat termel. Ezek a tiszta levegőt megfertőzik. Aki tudva vagy tudatlanul belelegzi — meghal vagy legjobb esetben nyavalyát kap, amely esetleg egész életén át kinozza, gyötri.

Az egyesek tétlensége is ilyen állóvíz és szakasztott olyan hatással van a nemzetre, mint a megposhadt vízben kiszámíthatatlan mennyiségben tenyésztett miazmák. Feltétlenül szükséges tehát a folytonos felfrissülés, a munkálkodás — minden irányban; annál inkább szükséges ez a politikai élet mezején.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt tiszta forrásvizét évtizedeken át elnyomta a poshadt, bűzös, miazmás 67-es áradat, melyet a bécsi kamarilla mesterségesen épített parttal vett körül és folyton erősített. Olyan építési anyagokat hordott össze, amelyek a miazmákat együtt tartották és a Lloyd-klubtól évtizedeken keresztül fertőztették hazánk levegőjét.

Ennek az állóvíznek tartályát egy lelkes kis csoportnak sikerült keresztül furnia; lecsapolta a piszkos vizü tavat és abból a miazmák nagyrészt egyenkint eltiporva, ártalmatlanná tette. A tó üresen maradt, a veszedelmes bacillusok elszéledtek. Azonban a veszély nem múlt el, mert az undok férgek más alakot vettek föl és a pusztító bűzt így terjesztik. Az előbb petyhüdt, bőséges tápláléktól el-lustult állatkák kiéhezett fenevadakká változtak és éjjel-nappal prédára lesnek.

Megrágalmazták a legtisztább multalt bíró hazafiakat egyfelől, másoldalról pedig izgatják népünket az osztály ellen való harcra s kiölik lelkéből vallásos érzését, haza iránti szeretetét.

Uj hazát akarnak létesíteni a szinmagyar, őseitől örökölt hagyományos lelkesedéssel szülőföldjéhez ragaszkodó népek. Olyan hazát, melyben nincs Isten, nincsenek legendás hősök, nincs tiszta hazafias érzés, nincs vallás, nincs erkölcs és emberbaráti szeretet. Olyan hazát, hol rideg, kihalt, anyagiasság sívárság honol és a melyben a gonosz-ság, becstelenség a maga undokságaival táru az emberi fenevad elé. Egy csapásra eltörölni szeretnék a becsületes, testvéries együttérzést; fenekestől felfor-

gatván mindent, ami nemzetünk előtt szent, kedves és a maga fenséges mivoltában az egész világon páratlanul álló. Pedig: „Minden államnak talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megdől — rabigába görbed“.

Ez azonban nem fészélyezi a romboló szellemeket, mert Magyarország ezredéves multja előttük semmi.

Később Vésziék a nemzetközi szociálistákkal szövetkeztek s azt hiszik talán, hogy ha általuk győznének, ők jutnának ismét uralomra és visszakerülne ama bizonyos tó, melyet a nemzet jobb érzése lecsapolt.

Előttünk azonban tisztán áll a kérdés. A nemzetköziesek a török szultán szerepét játszik Vésziék mellett. Pártolják őket, hogy maguknak hasznot szerezzenek; elfoglalják — mint amaz egykor — alattomos uton elfoglalta Buda várát és évszázados igába hajtják a magyar nemzetet. Ismét:

„Atok fogta meg a magyart,
Hogy az együtt soha se tart.“

Vigyázzunk tehát, mert itt csakugyan állam készül alakulni az államban, mely már is közhatalmi jogokat ragadott magához: idéz, büntet, kiutasít, adót vet ki, megfélemlít, kényszerít gyakorol. Maholnap minden két keze munkája után élő embert igájába fog és arra kényszerít, hogy verejtékével, fillérjeivel, egész testével és lelkével az ő céljait szolgálja. Ha nem vigyázzunk, olyan modern rabszolgaság alakul ki a mi szép hazánkban, amelyhez képest a jobbágy-ság állapota maga volt az arany szabadság.

Az állam és egyház ébren legyen; mind a kettőt pusztulás, végveszedelem fenyegeti.

Arról van szó: Rabok vagy igazán szabadok legyünk-e?...

A politikai helyzetről.

* Apponyi Albert gróf a bécsi „Zeit“ egyik munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

Szükséges lesz, hogy a kormány a parlamenti szünetet felhasználja arra is, hogy megállapítsa működése első hónapjainak mérlegét. Én valószínűleg szept. 10—12-én fogok megjelenni jászberényi választóim körében, hogy előttük a kormány álláspontját precizírozzam. Mivel a miniszterium, mint azt elégszer ismételni nem lehet, átmeneti kabinet, egy bizonyos előre megállapított ideig élhet csak s két évnél tovább aligha állhat

fenn. Az alkotmányos viszonyok újból helyreállottak s ezzel az átmeneti kormány egyik főfeladata teljesítve van. Most még a másik főfeladatot is el kell végezni, t. i. megteremteni az általános választói jogot, ami szintén meg fog történni a jövő évben. A kormány nem engedi magát elcsúsztatni, hevenyészett munkára szoríttatni, de viszont nem fogja huzni-halasztani a szükséges és elengedhetetlen választói reformot. Mihelyt azonban az új választói törvény szentesítést nyer, az átmeneti kormány elvesztette létjogosultságát s egy új érának kell kezdődnie.

* A politikai helyzet a nyári szünet alatt, mint előre látható volt, változatlan maradt. Nem is valószínű, hogy ősz előtt nagyobb hullámverése legyenek, bármennyire szeretnék is különösen azok, akik haladó vízekben eveznek. A politikusok nagy zöme nincs a fővárosban, a kormány tagjai közül is csak Wekerle miniszterelnök s Andrássy belügyminiszter tartózkodnak a fővárosban. A hét elején ott volt Apponyi is. Elvégezte hivatalos dolgait s visszautazott eberhardi birtokára. Nem is megy Buda pestre szeptemberig. Wekerle és Andrássy a képviselőház elé terjesztendő törvényjavaslatokon dolgozik. Wekerle munkálatai főleg a progresszív adóra, Andrássyéi főleg az alkotmánybiztosítékokra vonatkoznak. Az egyes minisztériumok most állítják össze az 1907-iki költségvetést is, amely már lényegesen más irányelvek szerint készül s más keretekben mozog, mint az idejé. Wekerle e hó végéig teljesen el akar készülni munkájával, mert a jövő hónapban idejételőre láthatólag teljesen igénybe veszik a kiegyezési tárgyalások, melyek szeptember első napjaiban megkezdődnek.

A képviselőház összeülése előtt, valószínűleg már szeptember végén pártkonferenciát tart a függetlenségi és 48-as párt. Ezen a pártkonferencián megvitatják a jövő feladatait, foglalkoznak a politikai helyzettel s egész erővel megindítják a párt országos szervezésére vonatkozó akciót. Polónyi igazságügyminiszter e hó végén visszaérkezik Karlsbadból s befejezi reformjavaslatait, melyekből eddig tizenhárom van készen. Szeptember elejére, amint értesülünk, összehívja azt az ankétet, amelyen a sajtótörvény revízióját vitatják meg.

* A kivándorlás megszorítása. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, aki hivatalba lépése óta már többrendbeli intézkedést tett a kivándorlás csökkentése érdekében, legközelebb rendeletileg fogja utasítani a vármegyék alispánjait, hogy a lakosság megélhetési és kereseti

viszonyaira vonatkozó jelentéseiket, amelyekből a kivándorlás okai hozzávetőleg megállapíthatók, terjeszték fel. A belügyminiszter saját hatáskörében minden lehetőséget elkövet, hogy a kivándorlást megakadályozza. A belügyi kormány elérkezettnek látja az időt, hogy a kivándorlást a személyes szabadság és szabadköltözködés jogainak épségben tartásával megnehezítse és célszerűen érvényesíthető intézkedések által korlátozó határok közé szorítsa. Az ősz folyamán a kivándorlás tárgyában ankét lesz a belügyminisztériumban, amelyre Andrássy Gyula gróf meghívja az érdekelt törvényhatóságokat, továbbá az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak kiküldöttéit, az O. M. G. E. és a F. M. K. E. képviselőit, valamint az összes szaköröket. Ezen az ankéten fogja Andrássy gróf a kivándorlás megakadályozására és korlátozására vonatkozó javaslatát és az új kivándorlási ügyosztály szociális munkaprogramját előterjeszteni.

Iparban a jövőnk.

III.

Iparos osztályunk.

(2. folytatás és vége.)

Az általános emberi műveltség megszerzésének útja nem is olyan tövises, mint azt sokan hiszik. Csak akarni kell! Nem kell azon téves hitben élniök, hogy a mit kis korukban el nem sajátíthattak: azt nagy korukban sem tanulhatják meg. A magyar ipar története fényesen igazolja azt, hogy voltak és vannak iparosaink, a kik írni és olvasni felnőtt korukban tanultak meg; ám azért kitartó szorgalmukkal az általános emberi műveltség terén is tiszteletre méltó, mondhatjuk bámulatos eredményeket értek el.

Hogy azután a magyar iparos az iparban előbbre haladott nemzetekkel lépést tarthasson, csupán a kézimunkája nem elég. Számító ész, nemesült izlés hassa át a kéz munkáját.

Öntsön lelket a durva anyagba, mert a művelt közönségre, ipar cikkeknek értékesítésénél csak ezen esetben számíthat.

Am a szép eszméje csak a művelt lélekben fogamzhatik meg. Műveletlen lelkű ember művészt még soha elő nem állíthatott.

Ezen igazságot a magyar iparosnak mélyen szívébe kell vésnie.

Ezer alkalma nyílik az életre való törekvő iparosnak arra, hogy a szükséges lelki műveltséget elsajátíthassa, másrésről, hogy a szakmájába vágó hiányos ismereteit pótolhassa, bővíthesse s a mi szintén igen lényeges,

hogyan bizonyos fokú rajzkészségre tegyen szert.

Hazánk szakemberei, tanárai, tanítói szíves készséggel állanak az iparos osztály rendelkezésére valahányszor lelki életük táplálékot keres.

A tanulás a felnőtt korban nem szégyen. Szégyelje magát az, a ki valamely iparágnak hivatlan, mert ahhoz nem értő munkása.

A mennyiben jelen fejtegetéssel összefüggésben áll, lássuk az újonnan szervezett állami ipari szakiskolát.

A szép intenció, a mely kormányunkat ezen ipari szakiskolák felállítására indította: az egyes iparágak szakszerű, rendszeres oktatás által hazánk iparát művészi színvonalra emelni, a hazánkban az időkig nem üzött iparágakat meghonosítani; másfelől, hogy ezen ipari szakiskolákból egy olyan generáció kerüljön, a mely korszerű szakképzettség mellett a lelki műveltség tekintetében is megállhassa helyét a társadalomban.

Mily bensővé, mily áldást hozóvá tehetők a viszonyt ezen ipari szakiskolák és iparos osztályunk között, ha iparosaink belátva azoknak fontos célját: szívvél-lelélekkel támogatják azokat, ha ezen iskolák tantervét megtalálva, most hiányos elméleti ismereteiket gyarapítanak, majd a rajzolásban és általában a szakképzettség egyéb ágában is igyekeznek ama jártasságra szert tenni, a melyre kinek-kinek saját ipara sikeres üzésében mulhatatlanul szükség van.

Ipari szakiskoláink szabályzatában gondoskodva van, hogy ott, ahol kellő számú jelentkezők vannak, ezen iskolákkal kapcsolatosan felneveljék részére is tanfolyamok állíttassanak föl.

Kár, hogy az állam ezen jótéteményét igénybe nem veszik.

Nézetem szerint ezen tanfolyamok látogatását, legalább is az iparos segédek részére kötelezővé kellene tenni, hisz azt csak bekötött

szemmel nem nézhetjük, hogy a korrallal haladni nem kívánó iparosok közönyén nemzetünk legfontosabb, legvitalisabb érdeke szenvedjen hajótörést, hogy még évtizedekre is szárnyát szegjük a magyar ipar fejlődésének.

Nem mulaszthatjuk el ezuttal azt sem, hogy iparos osztályunk figyelmét föl ne hívjuk az iparos tanoncok sorsára. Hisz sorsuk, jövőjük boldogságuk a mesterük kezébe van bízva. Felelősek érte Isten és ember előtt!

Mai napság, a ki ezen serdülő ifjak életét figyelemmel kíséri, lelket bizonyára aggodalom tölti el, ha vajjon képesek lesznek-e annak idején megfelelni a várakozásnak a melyeket nemzetünk a jövő iparosainak személyéhez fűz?

Épen ezért a mesternek szent kötelessége az, hogy a kezére bízott növendékek erkölcsi élete fölött szüntelenül őrkdjék. Szent kötelessége oda hatni, hogy a környezet humanus bánásmódja, jó példaadása következtében tanonca szíve-lelke napról napra nemesedjék. Legyen gondja arra, hogy a műhely szentély legyen, melegágya azon erkölcsi tulajdonságnak, melyek hazánk kis népének életét majdnem boldoggá tehetik, a melyek a munka emberének személyét tiszteltté, becsültté teszik azok előtt, a kik a földi élet legdrágább kincsét a jellemet, az erkölcsi élet tisztaságát tartják.

Ne tőrjék többé iparosaink műhelyében a szívet, a lelket megmértelmező szemtelen beszédet, mesét, trágár dalokat, a káromkodást, a helytelen, durva bánásmódot.

Száműzzék műhelyeikből az u. n. „Blaumontagok“ szennyes, állatias hajlamu alakjait.

Ha az iskolától megköveteljük azt, hogy ne csak tanítson, hanem neveljen is; ha az iskola céljait csak akkor éri el, ha az ismeretnek a szíve a megszentelője; úgy a műhelytől is méltán elvárhatjuk azt, hogy illemes, becsületes és erkölcsös életre szoktassa hazánk iparos

ifjuságát. A lélek tisztasága, ép úgy tükrözködik vissza a kéz munkáján, mint a verőfényes nap a víz sima tükörén.

Való az, hogy tanoncaink életének nemesedése egykoron kitarásra, fokozottabb tevékenységre sarkallja őket, megkésztetve erejüket, hogy a tiszta szív fejleszti, nemesíti szép érzéküket. Ezen szép tulajdonságok aztán áldását érezni fogja a mester; érezni fogja az ifjú és végül érezni fogja a haza.

Tudom jól, hogy mennyi küzdelem, mennyi fáradság és mennyi önfeláldozás árán vivható ki épen ezen serdülő korban.

Am minden egyebet feledve, azt sohasem szabad szem elől tévesztünk, a mit Kölcsei mondott: „Mind az áldozat kicsiny ahhoz képest, a mit a hazának kívánni joga van“.

Spaller József.

KÜLÖNFÉLÉK.

K. u. k. Mig a kedves hatvanhetes politika tetszeleg önmagának és népszerűltetni akarja a 48-as törekvéseket, addig a közönséges konzulok — csak németül intézik el a magyar emberek ügyét az egész világon. Kétféle sással a középben így hangzik a clevelandi alkonzul címe: „K. u. k. oest.-ung. vice consulat in Cleveland“. A csikágói pedig ugyancsak kizárólag kétféle sasos címerrel így nevezi magát: K. u. k. österr. ungar. generalconsulat Chicago. Persze ez — úgy látszik — nagyon tetszik a 67-es alkotmány-pártnak. A 48-as többség azonban az ilyen és ehhez hasonló megaláztatásunkat tétlenül nem tűrheti. Előre tehát azzal a perszonális unióval. Ami pénzünkön fönttartott hivatal velünk székelyekkel beszéljen magyarul, írjon nekünk magyar nyelven, vagy pedig ne adjunk egy fillért sem fönttartására. Ne kacagtassuk tovább magunkat az egész világgal.

A pénzügyigazgatóságokhoz leérkezett a rendelet, hogy a vármegyénél szolgált számvevőiségi és pénztári tisztviselőket írják össze s 48

óra alatt terjesszék fel. Ugy látszik csakugyan letűnt a darabontok csillogása s feltűnően a függetlenség. Így hát van remény, hogy új évre a vármegye vagyonát már saját emberei kezelik.

A székely kirendeltség múlt évi működéséről — mint a fővárosi lapokból olvastuk — valamelyes jelentős látott napvilágot. A dolog talán első sorban bennünket érdekelne, de ezzel is úgy vagyunk, mint sok mással: rólunk beszélnek, nálunk nélkül. Jelentést a székelyföldi lapok nem szoktak kapni, mert az ő szavuk — a dolgok természetéből kifolyólag — hízogó nem mindig lehet. Így hát jobb is ha nem írunk — úgy-e Koós ur?

Esküvő. Szeles Miklós folyó hó 18-án d. u. 4 órakor a helybeli plebania templomban vezeti oltárhoz Waigel Mariskát városunkban.

A székelykereszturi tanítóképző ügyéhez. A következő sorokat vettük: Nagyfokú elfoglaltságom miatt nem olvasva Szabó Emil dr. urnak ez ügyre vonatkozó nyilatkozatát, barátaim figyelmeztetése után csak most van módomban észrevételeimet megtenni. Szabó Emil dr. ur nyilatkozatában beigazolja, hogy Neményi dr. osztálytanácsos a székelykereszturi állapottok lekicsinylésére tett nyilatkozatát én előttem hangoztattam, csupán azon eltérés van közöttünk, hogy én Szabó Emil dr. személyével hozom kapcsolatba, Szabó Emil dr. ur pedig elhárítja magáról. Én ez ügy személyi oldalát csak az esetben látom Szabó dr. urra nézve tisztázottnak, ha a nyilatkozatot, melyet Szabó ur Neményi tanácsos szájába ad, közvetlen kapjuk, mert akkor reményünk lehet a félre vezető informatort akár a Szabó ur személyében, akár valamilyen társában megtestesítve látni. De szükségesnek látnám, a világosság okáért Szabó dr. urnak a kolozsvári áthelyezése iránt benyújtott kérelmében felfejtett indokokat is betekinteni. Megjegyzem különben, hogy ez ügynél Szabó ur személye nem érdekel, hisz személyesen még nincs is szerencsém ösmerni, de igenis pellengerre akartam állítani azon eljárását, melyet az egyesek saját önös érdekekben felhasználnak egy vidék további virágzásának megakadályozására, holott Székelykeresztur és

A „SZEKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig

Irta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(53. folytatás.)

Ez a viszony és helyzet önmagában elég világosnak látszik ugyan, de a következő század folytán igen nehéz lőn dönteni a fölött, vajjon melyik jobbágy tekintendő bérlőnek, melyik valóságos jobbágy? Ez a kérdés még fogósabb jelentőséget nyert 1847-ben, akkor, mikor az urbéres viszonyokat rendezni s föl kellett szabadítani a jobbágyokat. Örökségi birtokra, ha mindjárt bérelt föld volt is az, nem lehetett az urbériséget kimondani, viszont jobbágybirtokra érvényességgel birta kimondás. Hogy mekkora zűrzavar uralkodott e kérdésben magok a székelyek között is, azt eléggé bizonyítja az 1847-iki január 25-től április 6-ig tartó országgyűlési tárgyalások.

A székely nemességnek szemben a vármegyével további előjoga volt, hogy valamely birtokosnak örökös nélküli halála esetében, olyan jószág, a melyre a jus regiumnak érvényessége nem volt, nem a kincstár, hanem a szomszédra szállt, s hogy az a birtok leányágon is örökölhető volt. Birtokának elkobozhatatlanságát még felségsértés esetében is elismerték elvileg, bár nem mindig respektálták. Egyébaránt ez a bir-

toklási és örökösödési jog a többi szabad székelyekre nézve is hatályban állott.

A nemesség mellett vagy velők szemben az úgynevezett szabad székelyek voltak: a lőfők, lovas pusok, darabontok, solymárok s más kiváltságoltak. Ezek közt számokban és tekintélyben első helyen a lőfők állottak. Jogaikat századokon át sok veszélyen és viszállyon keresztül hathatósan megőrizték, s a viszonyok és állapotokból sem nagy hasznot nem húztak, sem 1691-ig nagyobb kárt nem szenvedtek. Ezek képezték a közép rendet, ezekbe olvadtak belé az alsóbb rendek legjobb és legderekabb elemei.

Mellettök a darabontok idővel mindinkább alább-hátrább kerültek, részint állandó fogyasztás, részint magasabb rendbe emelés folytán, jóllehet erejüket a harciasabb erdélyi fejedelmek nagyra becsülték. Szabadágukért, hazájukért nekik is, mint a magasabb rendeknek, bármely pillanatban készen kellett lenni a halálra is, s mikor ezt a véradót a 18-ik században többé már nem kívánták tőlük a Habsburgok, nekik is adófizetésre kellett fanyalodni.

Ezekkel a szabadokkal szemben állottak a jobbágyok, a misera plebs contribuens, akik dolgoztak, hogy uraik fegyveres szolgálatot tessenek. Sokkal jobb dolguk volt azonban azoknak itt, mint a nemesi földön a vármegyén levő társaiknak.

Meg volt nekik is a pörölhetési és örökösödési joguk. A fiskusoknak 1601 után nem fizettek tizedet és a XVIII. században félannyi adót fizettek, mint a szabadok és sok tekintetben emberhez méltóbb állapotuk volt, mint amazoknak. Ezt főleg a székely alkotmányos jogoknak köszönhették. A jobbágy rendnek Székelyföldön való — habár kis méretű keletkezése azonban, nem tulajdonítható teljesen a nemességnek, vagy pedig egyik vagy másik fejedelemtől; ez az egész országban általános nézeteknek és szociális viszonyoknak kifolyása volt. Ebben változást vagy változtatást remélni csak a jobbágyoknak az egész Magyarországból való felszabadítása által lehetett; csakhogy odáig még ennek az erdős, ködös székely országnak sok felleget látni, sok sohajtást hallani és sok könnyet kellett hullatni és megérni.

XI. A SZEKELYEK HADI SZOLGÁLATAI.

A hadi terhek felosztása a rendeltetés szerint.

A székelyek ősidőktől fogva kötelesek voltak, mint szabadok és nemesek: fejénként egy fegyverrel szolgálni a királyt és a hazát. Derék katonák voltak. Vitézségi jutalmul kapták pl. a kézdii székelyek Aranyosszéket is a királytól. Abból az időből, mikor még nemzetségek szerint vitézkedtek, nincsenek ok-

leveleink. A mennyiben azonban hadszolgálati kötelezettségeik visszafelé nyomozhatók, mindig lovas és gyalogszatok gyanánt álltak ki. A lovasok a két első rendből, a lőfők és főnépek közül, a gyalogosok pedig a harmadik rendből, a közzsé-kelyek közül kerültek ki. De a bandériális rendszer behozatala után a főnépeknek birtokaiknak megfelelő szolgálata is kellett hadba vinniök.

1463-ban Mátyás király szabályozta és állapította meg alkotmány-szerűleg az erdélyi 3 nemzetnek s köztük a székelyeknek is hadszolgálati kötelezettségeit. Szabályzata szerint a fegyverfogható székely legénység kétharmadának kellett háboru esetén hadba menni, egyharmadának pedig otthon kellett maradni határáról a moldvai és havas-elföldi betörések ellen. De bármely pillanatban hadra készen kellett állani az egész népnek, hogy a parancs vétele után rögtön indulhasson. Az ember és fegyverzet ellenőrzése, vizsgálata a széki tisztviselő dolga volt, akik a legénységet időnként ellenőrző gyülekezetre, must-rára hitták össze, ahol embert és lovat szigorúan szemügyre vettek. A mozgósítási vagy felülési parancs a királytól, a vajdától vagy a székely ispántól, ment a széki kapitányokhoz, kik az embereket dob, véres kard vagy tüzjelek által szólitották fegyverre.

(Folyt. köv.)

videke mindig a legnagyobb tiszteltettség és előzékenységgel viseltetett velök szemben. Dr Gyarmathy Dezső orsz. gy. képviselő.

— **Minta méhes** — nem nálunk, hanem Marosvásárhelyt épül, sőt immár Kovács Antal országos méhészeti felügyelő — egyetértve a székelői kirendeltség vezetőjével — segéditanítót is nevezett ki melléje. Ez a kinevezett segéditanító: Vad János szakiskolát végzett méhés. Marosvásárhelynek tehát van mintaméhes. Vajjon lesz-e valaha Csik-, Háromszék- és Udvarhelyvármegyéknek is? Alig hisszük. Távol ülünk a tüztől — később melegegünk.

— **Az amerikai tehén** Észak-Amerikából, a Penszilvánia államban fekvő Connellsvilleből mulatságos levelet írt nekünk egyik olvasónk — írja a B. H. A levél kissé amerikai ízű és furcsa, de találó hasonlattal hozza kapcsolatban a hagyományos magyar politikát — és az amerikai tehenet. Szól pedig a derek magyar farmer bölcselkedése ekképpen: „Tudvalevő, hogy az amerikai farmon a tehenek nyáron át éjjel-nappal minden felügyelet nélkül künn a szabad ég alatt, a levegőn vannak. De mikor a tej ideje elkövetkezik, az amerikai tehén percére, pontosan odamegy a farm épületeit védő kerítéshez és egyik a másikat tulbögve, szinte hívja a farmert, hogy fejje meg. Nemsokára elő is kerül a gazda, sorra megfeji a teheneket, a melyek állnak e közben, mint a cövek. A farmer beviszi a tejet, megszűri felreleszi, aztán kijön egy nagy ostorral. A tehenek ugatás még mindig ott aldogálnak és csöndesen kerdőznek. A gazda nagyokat cserdít hat közejük és kergeti őket vissza — legelni. Be sokszor megfigyeltem — elmélkedik amerikai honfitársunk — ezt a jelenetet a távoli Nyugat vadtaíjain kóborolva. És eszembe jutott, hogy szegény hazám és Ausztria között már századok óta szakasztott ilyen a viszony. Vajjon az amerikai tehén tanult-e ezt Magyarországtól, vagy megfordítva?

— **A milánói világkiállítás** magyar iparművészeti osztályát — mint múlt számunkban említettük — a borzasztó tűzvész elhamvasztotta. Helybeli kö- és agyagipari szakiskolánk kiállított tárgyai szintén odaégették. A köipari szak egy márványból készült falikutat, az agyagipari szak pedig egy majolika betétekkel díszített kandalló burkolatot és mintegy 150 db különböző díszedényt állított ki, mintegy 1200 korona értékben. Az elégett tárgyakat a kereskedelemügyi minisztérium pótolni ohajlja. E célból felszólítást küldött az intézetnek és bekérte a készletben levő műtárgyak jegyzékét, melyet az igazgatóság azonnal elküldött.

— **Megvadult erkölcsök.** Hová lettek, hová tűntek azok a szép idők, midőn a székely székely testvére mellett megfért bekabni a közös jó akarattal együtt munkáltak a haza és egymás boldogításán? Eltűntek a régi szép idők s helybe lépett a bicsok, bot, fegyver korszaka. Ma már a vitezkedők jól tudják, hogy mily nagy foku enyhítő körülmény, ha valaki reszegen követi el büntetendő cselekményt. Józanul meghuzza magát, de szándékosan berug, s haragosan így követi el boszuállását. „Most reszeg vagyok minden szabad” — ordítja palinkától gőzölgő torokkal s ha nem a kezében, de a zsebében nyitva van a bicska, a kés. Ilyen formán allanak az erkölcsök — mint lapunknak írják — Koron-

don és egyebütt. Alig van hét, hogy valami nagyszabású verekedés, vagy pláne gyilkosság elő ne fordulna. Vak ütésekkel telt testtel halva találták Krizbai István, hogy nemsokára Hiszek nyugalmazott csendőrmestert tegyék el láb alól. Nemcsak egymást, hanem vezető embereiket sem igen kímélik meg a korondiak. Ott fekszik a kórházunkban Strisz Lipót tanító is bekötözött fejével és kézzel, akit jóakarói annyira helyben hagytak, hogy vérbe fagyva találták meg a sánc-árokban; kezeire talán örökké nyomorékká téve. Egy csendőrt félig holtra vertek Atyháiban, Korondon meg egyik ember a másiknak kaszával vágta le a húst karjáról. Bizony szomorú állapotok ezek s jó volna, ha az erre hivatott hatóságok erősebb kézzel nyulnának hozzá a rendcsináláshoz, mert bizony nagyon megvadultak az erkölcsök. Fel kellene világosítani a népet, hogy a részegség, ha enyhítő körülmény is, de nem jogosít fel senkit arra, hogy bicskás elégtételt s gyakran véres elégtételt vegyen. A felvilágosításnak pedig nem ferdének, elvonnak kellene lenni, mint azt némelyek a szocializmussal tették.

— **A razzia hatása.** Városunk borvizsgáló bizottsága — mint említettük — érdeklődéssel tekintette meg egyes helyeken az elárúsításra kerülő borokat. Ennek következtében óvatosabbak lettek a vendéglősök. Ha boruk érkezik, reverzálást kívánnak a termelőtől, vagy nagykereskedőtől, hogy tényleg a küldött bor nem „pancsovai”, azaz természetes. Jó lesz jövőre is minél gyakrabban megismételni a vizsgálatokat.

— **Táncmulatság vidéken.** Patakfalván és vidéken szünetelő tanulóifjúság folyó hó 4-én este az iskola helyiségében zártkörű kosaras táncmulatságot rendezett a templomjavítás céljaira. E magasztos cél sok nemesen érezni tudó szívet buzdított fel a rendezők munkájának sikeressé tételére, aminek eredménye az lett, hogy a táncmulatság anyagilag és erkölcsileg is fényesen sikerült. Bevétel 138 K 20 fillér, kiadás 74 K 38 fillér s így a tiszta bevétel 63 K 82 fillér. Felülfizettek: Dr Ferenczy Gábor 10 K, Ferenczy Endre 10 K, Ferenczy János 4 K, Sándor Mózes 2 K 80 f, Szabó Gyula 2 K, Balázs Sándor, Biró Sándor, Derzi Sámuel, Emrich Vilmos, Ferenczy Lajos, Ravasz Miklós, Dr Sebessy János 1—1 K, Ferenczy Dénes, Freyberger Miksa 80—80 fillér, Bencze Gábor, Ferenczy Ferenc, Hochmann Lázár 60—60 fillért, amely összegeket szíves köszönettel nyugtázta ezután a rendezőbizottság. Az erkölcsi sikert pedig biztosította a mulatságon jelen levő díszes női közönség: Derzi Sámuelné, Ferenczy Endrené, Ferenczy Ferencné, özv. Ferenczy Gáborné, Ferenczy Józsefné, Ferenczy Lajosné, Nagy Áronné, Paál Sándorné, Péter Gergelyné, özv. Ravasz Béláné, Sándor Lajosné, Sándor Mózesné, Tarcsfalvi Albertné, özv. Török Józsefné, Bencze Birike, Bencze Iluska, Burgula Iluska, Derzi Berta, Derzi Irma, Ferenczy Iluska, Ferenczy Margit, Ferenczy Rákhel, Imecs Katinka, Keresztes Mariska, Kiss Birike, Kiss Margit, Nagy Elvira, Nagy Erzsike, Nagy Ilonka, Nagy Irma, Paál Irénke, Péter Lincike, Ravasz Mariska, Sándor Katinka, Sándor Juliska, Szabados Liza, Tarcsfalvi Birike.

— **Az erdőőrök fegyvertartási joga.** A belügyminiszter egy rendelethe több szolgabírónak azt az intézkedést, hogy az erdőőrök csupán szolgálati és nem vadászfegyverrel lehetnek külön engedély nélkül el látva s egyidejűleg elrendelték, hogy a vadászfegyverek, amennyiben azok a kitűzött záros határidő alatt gölyös fegyverekkel fel nem cseréltetnének, elkoboztassanak: megsemmisítette és elrendelte, hogy a felesketett erdőtisztéknek és erdőőröknek

szolgálati fegyverükre nézve szolgálatuk ideje alatt a fegyvertartási engedélyek évről-évre hivatalból megújíttassanak.

— **Száraz tudomány** a számtan; nehezen és kevesen tudják elsajátítani iskolában és életben egyformán. Szükséges tehát, hogy minél egyszerűbb és könnyebb legyen az a módzat, mely szerint ezt a mindenkinek elkerülhetetlen tudományt élvezhetőbbé tesszük. Örömmel látjuk, hogy maguk a tanítók törekednek e cél felé s többé-kevésbé, meg is közelítették. Így Földes Károly elemi iskolai igazgató „A számolás gyakorlati könyve” címmel, az új miniszteri tanterv alapján oly praktikus számolási könyvet írt az elemi népiskola II., III., IV., V. és VI. oszt. számára, a melynennel eddig nem rendelkeztek. Meglátszik ezeken a tankönyveken, hogy gyakorlati ember munkája. Leszáll a gyermek gondolat világába és szemléltető példakkal könnyíti meg, teszi érthetővé, élvezhetővé a számolás nehéz tudományát. Földes Károly elemi isk. igazgató becses munkát végzett s meg vagyunk győződve hogy „gyakorló könyv”-ét a küszöbön levő iskolai évben az összes elemi iskolákba bevezetik. Minden humánusan gondolkodó tanítónak melegen ajánljuk ezt a célszerű tankönyvet. Az Athenaeum kiadása.

— **Magyarországi munkások rokant- és nyugdíj-egyletének fiók-pénztára** Székelyudvarhelyt folyó évi szeptember 16-án a polgári önképző-kör nagytermében alakul meg véglegesen. Beiratkozni Blajer Balázs tanító, ideigl. pénztárnoknál (Alsómalomutca) lehet 1 K 20 fillér díj és 2—4 heti illeték befizetése mellett.

— **Korond fürdő jövője.** Nem akarunk beleszólni abba, hogy mit és hogyan tesz a fürdő tulajdonosa s hatókra megy is, ahhoz nekünk semmi közünk, de mégis vannak olyan dolgok, melyeket minden személyeskedés avagy sértő szándék nélkül el kell mondjunk a fürdőző és gyógyulni vágyó közönség érdekében. Tagadhatatlan, hogy a tulajdonos sok áldozat árán igen széppé tette az elhanyagolt fürdőt s ezek után joggal kérdezhettük: hát akkor miért látogatják oly kevesen a hajdan nagyon látogatott fürdőt, úgy, hogy az idén össze-vissza körülbelül 46 család nyaralt ott. Könnyű annak a magyarázata. Nem a vendégek vannak a tulajdonosért, hanem megfordítva. Gyakran oly kellemetlen incidensek zavarják meg e fürdő életét, hogy nem csodálható, ha valaki egyszer ott volt, többé nem kívánczik oda. Legközelebb a D. F. E. mulatságán történt egy kellemetlen eset. Folyton-folyton csak keringőt játszott a cigány. Persze a vendégeknek, kik bizony a mi kis székely hazánkból kerültek ki, csárdás kellett volna s midőn Bálint Károly tanító csárdást kért a cigánytól, a tulajdonos fia megakadályozta, mert ott ő az ur és nem a vendég. Sőt a tulajdonos neje még csendőrként is küldött. Természetesen ez nem járt zaj nélkül s bizony az üdülők többé, kik ennek szemtanúi voltak, nem kíváncznak oda azt hiszem soha, sőt viszik a hirt messzi. Mint már jeleztük, az anyagi oldalához semmi közünk, de ne csodáljuk, ha ilyen viszonyok között inkább viszik az osztrák Gleichenbergbe a pénzt, mint a magyarba. Ehhez pedig a közügy címen nekünk is volt és jövőre is lesz pár szavunk, hogy lehetőleg honn maradjon a pénzünk s ne hízaljuk az osztrák sógort. (Beküldték.)

— **Az országos m. kir. színművészeti akadémián** a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 10., 11., 12-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember hó 13-án tartatnak meg d. u. 3 órától

kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkívántatnak: a) Színpadias, csinos alak. b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad vélemény) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Annyi műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. A mely jelentkezéssel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevén irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával multhatatlanul igazolandó. h) Minden ujonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A főlétel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsáttatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjat tartozik két részletben, u. m. 30 koronát a felvételtkor és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden fölvetett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvényt aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Budapest Kerepesi-ut 21. szám II. em.) készséggel ad.

— **Tánciskola városunkban.** Simkovits József okl. tanítónk szeptember hó elején városunkba érkezik és szokásos tánciskolai tanfolyamát megnyitja.

— **Az Erdélyrészi Gazdasági Kiállítás** rendező bizottsága, tekintettel a még folyton résztvételre jelentkező cégek nagy számára, elhatározta, hogy a kiállításra való bejelentés határidejét f. év augusztus hó 20-áig meghosszabbítja.

— **A telefondíjak leszállítása** A telefon olcsóbbá tételére vonatkozó törvényjavaslaton már dolgoznak a kereskedelmi minisztériumban. A törvényjavaslatot Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter októberben a képviselőház elé szándékozik terjeszteni.

— **Az Erdélyrészi Gépkiallításra** eddig 104 kiállító jelentkezett, kiknek sorában Magyarország foglalt helyet. A jelentkezett cégek névsorát a rendezőség bármely érdeklődőnek kíváncsra megküldi. A kiállítás kitüntetései a különféle szakmák, sőt gépfajták szerint vannak csoportosítva és a bírálat egy nappal a megnyitás előtt, szeptember 5-én reggel kezdődik és legalább egy egész napig fog tartani. Ezen kiállításon már a négy előzőnek összes tanulságait érvényre juttatta a tevékeny és invenciózus rendezőség.

— **Tűz.** Városunkban tegnap délután 5—6 óra között Szakáts Gyula csúré meggyulladt. Tűzoltóink dicséretes gyorsasággal jelentek meg a vész helyén és csakhamar lokalizálták a tüzet.

— **Cimeres névjegyek** rendes és dombornyomással, igen csinos kiállításban készülnek Betegh Pál és Tarsa könyvnyomtatószerzők Székelyudvarhelyt. Na v... el, előnyös árak, pontos ki...

— Országos kirakóvásárok augusztus havában a következő helységeken és napokon lesznek:

13. Felek (Szeben m.).
15. Dés, Sarmaság.
16. Gernyészeg, Harasztkerék, Kendi-Lóna
17. Előpatak, Mocs.
18. Drág, Szamos, Nagy-Goroszló, Volja.
19. Farkaslaka, Nagy-Ényed.
20. Magy.-Győr-Monostor.
21. Barót, Csik-Kozmás, Kőszvényes, Küküllővár.
23. Felvincz, Kis-Kapus, Nagy-Borosnyó, Sárkány.
24. Nagy-Kapus, Paszmos, Szászsebes.
25. Korond, Morgonda.
27. Alsó-Vist, Hátszeg, Kerellő-Szt.-Pál, Magy.-Frata, Magy.-Nagy-Zsombor.
28. Maros-Illye, Sülemed, Topánfalva, Tóvis.
29. Besztercze, Nagy-Disznód.
30. Zalatna.
31. Alczina.

KÖZGAZDASÁG.

Udvarhelyvárm. Gazdasági Egyesülettől.

282—1906. sz.

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó hó 14-én d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében rendes választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Véleményadás a gazdasági érdekek képviselői tárgyában.
2. Folyó ügyek.

Székelyudvarhely, 1906. aug. 8.

Az elnökség.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

T. I. Székelykeresztúr. Kérdéseire válaszoltunk. Különben a szakiskola igazgatósága is értesítőt küldött és abból kimerítő tájékoztatást nyerhet.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

5101—906. tkvi. szám:

Hirdetmény.

Homoródszentmárton község közbirtokosság közhelyei arányosítása ügyében az árvátfalvi határ II. rész 9, 19, 20. sz. tjkvben foglalt ingatlanok szabályozása folytán készített tkvi átalakítási tervezet hitelesítésére a 2579—869. számú szabályrendelet és ezzel kapcsolatosan az 1886 évi XXIX. t.c., 1889 évi XXXVIII. és 1891 évi XVI. valamint az 1892 évi XXIX. t.cikkekben szabályozott teendők foganatosítása végett, a helyszíni eljárás Homoródszentmárton községben **1906. évi szeptember 17-ik** és a következő napjaira tüzetnek ki.

Ennek folytán felhivatnak az összes érdekelt:

1. Hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen nem taláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert az átalakítás befejezése után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a tjkvekben előforduló bejegyzésekre nézve előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama előtt jelenjenek meg és az előterjesztésüket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz, vagy jutalékhoz tulajdonjogot tartanak, de bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886 évi XXIX. t.c. 15—18 §§-ai és az 1889. évi XXXVIII.

t.c. 5, 6, 7 és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják vagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt ismerje el és a bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményektől esznek.

4. Mindazok, akiknek tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegkedvezményről esznek.

Székelyudvarhely, 1906. jul. 28.

Dr GÖLLNER,
kir. törvényszéki bíró.

Szám: 2748—906. k. i.

Hirdetmény.

Oklánd község tulajdonát képező korcsmahelyiség és telek folyó évi május hó 18-án történt bérbeadása ellen utóajánlat adatván be, ennek alapján közhírre teszem, hogy a korcsmahelyiség és telek bérbeadására újabb határidőül folyó évi szeptember hó 3-ának d. e. 9 óráját tűzöm ki.

Az árverés Oklánd községháza nagy termében fog megtartatni, mely alkalommal a korcsma és telek 1907 évi január hó 1-től számított három egymásután következő évre a legelőbbet ígérőnek bérbe fog adatni. Kikáltsági ár 900 korona, feltételek alulírott főszolgabírónál megtekinthetők.

Árverezni csak a kikáltsági ár 10 százalékának — mint bántpénznek — az árverést vezetőhöz letévése után lehet.

Oklánd, 1906. aug. 3.

SZABADY TIVADAR,
főszolgabíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható

Ügyes, fiatal hölgy

pénztárosnőnek

felvétetik Persián János divatterkereskedésében. — Felsőleányiskolát, vagy polgárit végzett hölgyek előnyben részesülnek.

FIX fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk üzletszerzőket, személyesen jelentkezők naponként d. u. 1—3 óra között nyernek felvilágosítást a Budapest-szálloda 8. sz. szobájában.

Gsemege szállót a legfinomabb fajtákból: medock, madlén, fehér és piros sasza stb. külön-külön vagy vegyesen szállít bérmentve postakosaranként 3 koronáért a „Köképi csemege szálló-telep” Nagy-Körű (Jásznagykunszónok vm.) Nagyobb vételnél előnyösebb ár.

Hegedü-oktatás. Képzett fiatal ember hajlandó bárkit hegedü-oktatásban részesíteni. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

Eladó kocsik. Egy félvicsi javítva, jóállás mellett és egy új felolajos tengellyel, előnyös árral eladó David Gergely kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. alatt.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jóhírű fűszerkereskedését vétel után átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szíves tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kivál minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődóm iránt tanusított szíves pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

Thomassalakliszt

csillag

védjegyű

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas mütrágya

minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna stb.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is. Szíveskedjék a védjegyre, ólomzárta és tartalom-jelzésre ügyelni!

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz-körut 3. sz.

a Thomaspfoszphatfabriken G. m. b. h. Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt, Allandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ES STOCK

pároló-telepe
FIUME - BARCOLA

Kapható minden jobb üzletben.

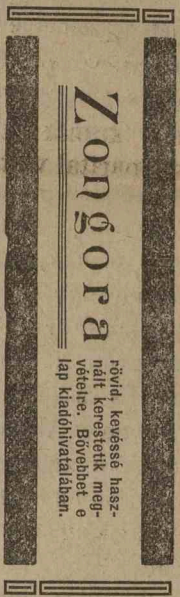
A „SZÉKELY UDVARHELY” hirdetse a leg-eredményesebb.

KÉRJEN

csak
Seller és Kary féle

FREDIN

FIAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz járni.
FRANKLIN.

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxalf, oscarica, chevreaux és lakkeipoh. Bécs, XII. l.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár

Gyertyántfy J. fia vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1906.